



Levâmiu'l-burhân ve kavâtiu'l-beyân fî meâni'l-Kur'ân

Muhammed b. Hasan el-Muînî
(ö. 537 h. / 1143 m.)

Cilt 1

Tahkik
Dr. Sefer Hasanov



DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI



Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 1605
Kaynak Eserler: 203

LEVÂMÎU'L-BURHÂN ve KAVÂTIU'L-BEYÂN
fi MEÂNÎ'L-KUR'ÂN
Muhammed b. Hasan el-Muîni

Tahkik
Dr. Sefer Hasanov



TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)
tarafından hazırlanmıştır.
İcadıye Bağlarbaşı Cad. 40 Üsküdar / İstanbul
Tel. 0 216.474 0850
www.isam.org.tr yayin@isam.org.tr



Eserin bu baskısı
TDV İslâm Araştırmaları Merkezi'nin (İSAM)
Erken Klasik Dönem Projesi
kapsamında yayınlanmıştır
Proje koordinatörü M. Suat Mertoglu

Genel Koordinatör
Prof.Dr. Huriye Martı

Yayın Yönetmeni
Dr. Fatih Kurt

Koordinasyon
Lokman Arslan

Baskı Takip
Muhammed Emin Uysal

Kapak Tasarım ve Baskı Hazırlık
Uğur Altuntop

Birinci Basım: 2013 m. / 1434 h.
Eserin ilk basımı TDV İSAM tarafından yapılmıştır.
İkinci Basım: İstanbul, Temmuz 2019 m. / 1440 h.
Eser İnceleme Komisyon Kararı: 08.04.2019/32
2019-34-Y-0003-1605
Sertifika No: 12930
ISBN 978-605-7519-73-3 (Tk.) 978-605-7519-69-6 (1. Cilt)
© Diyanet İşleri Başkanlığı

Basım

Acar Basım ve Cilt San. ve Tic. A.Ş.
Beysan San. Sit. Birlik Cad. No: 26 Acar Binası
34524 Haramidere - Beylikdüzü - İSTANBUL
Tel: 0212 422 18 34 Faks: 0212 422 18 04
Sertifika No. 11957

Yayın ve Dağıtım

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Yabancı Dil ve Lehçelerde Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No: 147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 295 72 81 Faks: 0 312 284 72 88
e-posta: yabancidiller@diyanet.gov.tr

el-Muîni, Muhammed b. Hasan

Levâmiu'l-burhân ve kavâtu'l-beyân fi meâni'l-Kur'an [إوامع البرهان وقواطع البيان في معاني القرآن] /
Muhammed b. Hasan el-Muîni ; tahkik Sefer Hasanov. – 2. bs. – İstanbul : Diyanet İşleri Başkanlığı, 2019.
Birinci Cilt, 36, 568 s. ; 24 cm. – Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları ; 1605 Kaynak Eserler ; 203
İSAM Yayınları ; 208. Klasik Eserler Dizisi ; 24.
Dizin ve kaynakça var.
ISBN 978-605-7519-73-3 (Tk.) 978-605-7519-69-6 (1. Cilt)

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR • 7

ÖNSÖZ • 9

MUHAMMED b. HASAN el-MUÎNÎ ve *LEVÂMÎU'l-BURHÂN*'I • 11

I. MUHAMMED b. HASAN el-MUÎNÎ'NİN

YAŞADIĞI ASIR ve İLMÎ MUHİTİ • 13

II. HAYATI • 19

A. Adı, Künyesi ve Nisbeleri • 19

B. Doğduğu ve Yaşadığı Yer • 20

C. İlmî ve Edebî Faaliyetleri • 21

1. Tahsil Hayatı • 21

2. İtikadî ve Amelî Mezhebi • 22

a. İtikadî Mezhebi • 22

b. Amelî Mezhebi • 22

3. Hocalığı • 22

4. Öğrencileri • 22

5. Eserleri • 23

6. Şairliği • 23

D. Vefatı • 24

III. *LEVÂMÎU'l-BURHÂN* • 25

A. Eserin İsmi • 25

B. Yazmanın Müellife Nispeti • 25

C. Yazmaların Tavsifi • 26

D. Eserin Kaynakları ve Muhtevası • 29

E. Metin Tahkikinde Takip Edilen Metot • 32

KAYNAKÇA • 35

ÖNSÖZ

Allah Teâlânın son mesajı olan Kur'an-ı Kerim, indirildiği günden itibaren tefsir edilip açıklanmaya başlanmış, zaman içinde İslâm coğrafyasının genişlemesi sonucu farklı dillerin ve kültürlerin bir araya gelmesiyle insanların Kur'an'ı anlayıp hayatlarına tatbik etme ihtiyaçları daha da artmıştır. Böylece Kur'an'ın tefsirine olan ihtiyaç ve ilgi de artarak devam etmiştir. Allah Teâlâ, Kur'an'ın muhafazasını kendi uhdesine aldığından, onun metnini, ezberleme ve istinsah yoluyla koruduğu gibi mânalarının doğru anlaşılmasını da tefsir ilmi sayesinde devam ettirmeyi takdir buyurmuştur. Kur'an-ı Kerim Arapça bir kitap olarak indirildiğinden, özellikle Arap olmayanların İslâm'a girmesiyle, Kur'an lafızlarının doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için dil ağırlıklı tefsir çalışmalarına ihtiyaç hissedilmiştir. Bu tür tefsirler, genellikle "Meâni'l-Kur'an", "Garîbü'l-Kur'an" ve "İ'râbü'l-Kur'an" isimleri altında Kur'an âyetlerini lugat, nahiv, sarf ve belâgat açısından ele almışlardır. Bunların kimi îraba, kimi lugata kimi de her ikisine birden ağırlık vermiştir.

İlim ehlinin istifadesine sunmakla şeref duyduğumuz Ebü'l-Fezâil el-Muînînin (ö. 537/1143) *Levâmiu'l-burhân ve kavâtu'l-beyân fî meâni'l-Kur'an*'ı da meâni'l-Kur'an türünden dil ağırlıklı bir tefsirdir. Muhtasar bir eser olmakla birlikte, içinde Kur'an lafızlarının aslî mânalarıyla ilgili birçok kıymetli açıklamanın bulunması, Kur'an'daki kelimelerin mânaları hakkında Selef âlimlerine ait pek çok görüşü ihtiva etmesi, ayrıca içinde hem kelâmî, hem fikhî hem de tasavvufî bilgilerin yer alması sebebiyle, bu tefsiri tahlil ve tahkik ederek ilim dünyasına kazandırmanın uygun olacağını düşündük.

Bu eserin yayıma hazırlık aşamasında ilmî kontrollerini gerçekleştiren TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) Tahkik Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Bekir Topalođlu'na ve Tahkik Komisyonunun diğer üyelerine, yayımlanmasını sağlayan İSAM Başkanı Prof. Dr. M. Âkif Aydın'a, çalışma süresince yardımlarını esirgemeyen tüm İSAM personeline teşekkürü bir borç bilirim.

Sefer Hasanov
İstanbul 2012